

۲۰۱۶/۰۳/۲۳

آصف بهاند

نيکمرغي، بدمرغي، ولي؟

د ملگرو ملتونو د يو څيرنيزي ادارې په يوه نوي گزارش کې د نړۍ د نيکمرغو او بد مرغو هيوادونو فهرست وړاندې شوی دی. دا موضوع به ډيرو خلکو ته په زړه پورې وي، خو ماته ډيره جالبه او د پام وړ ځکه ده چې زه په نشر شوي لست کې له دواړو خواوو (سر او آخر) نه مطرح يم. د دې لست د بد مرغو هيوادونو په ډله کې زما پلرنی هيواد، افغانستان دريم ځای خپل کړی دی او د لست په سر کې هغه هيواد راغلی چې زه په کې ژوند کوم يعني ډنمارک.

دا گزارش چې د ملگرو ملتونو د يوې څيرنيزي ادارې له لوري برابر او خپور شوی دی، په يوه لنډه مقدمه کې يې داسې راورل شوي دي:

«نيکمرغي نسبي ده، خو که وکولای شو و وايو چې د نړۍ کوم هيوادونه نيکمرغه دي، ډنمارک د دې لست په سر کې راځي. دا ارزونه يوې څيرنيز مرکز تر سره کړي چې د ملگرو ملتونو په سازمان پورې اړه لري...»
ملگري ملتونه د ملتونو (هيوادونو، خلکو او ټولنو) نيکمرغي د کومو معيارونو له مخې سنجوي؟ د همدې وېديويي گزارش په يوه برخه کې راغلي دي:

داسې هم نه ده چې د ډنمارک په وټونو کې روان خلک ټول خاندې او خوشالي کوي، خو په خلکو کې د نيکمرغۍ د حس په ليدلو سره او له ژوند څخه رضائيت له مخې سر کال ډنمارک د نړۍ د مخ جنت نومول شوی دی.
د ملگرو ملتونو د يوې ځانگړې څيرنيزي څانگې له خوا، د نيکمرغۍ د حسولو او د نيکمرغۍ دلايل واضح او بنودل شوي دي؛ د همدې دلايلو پر بنا د نړۍ د نيکمرغه ژوند درلودونکو هيوادونو لست برابر شوی دی. په دې لست کې د ډنمارک هيواد نوم تر ټولو مخکې ليکل شوی دی او په ترتيب سره د نړۍ پنځه نيکمرغه هيوادونه په نښه شوي دي:

- ۱- ډنمارک،
- ۲- سويس،
- ۳- ايسلند،
- ۴- ناروي،
- ۵- فنلند.

تير کال هم همدا لست و او همدا هيوادونه، خو توپير يې دا و چې تير کال سويس لومړی نيکمرغه هيواد بنودل شوی و او سر کال ډنمارک نومول شوی دی. امريکا چې د نړۍ تر ټولو شتمن او ځواکمن هيواد گڼل کيږي، په ياد لست کې ديارلسم ځای لري.

که دې لست ته د پای له خوا وليدل شي، زما پلرنی هيواد افغانستان دريم نا خوښ او بد مرغه هيواد گڼل شوی دی. لومړی بوروندي، دويم سوريه او دريم افغانستان راورل شوی دی.

د ملگرو ملتونو د ځانگړې څيرنيزي څانگې له خوا په ورکړل شوي گزارش کې ويل شوي دي چې نيکمرغي کوم ځانگړی تعريف نه لري، خو دا يو منل شوی حقيقت دی چې د نيکمرغۍ احساس درلودل او ځان نيکمرغه گڼل، د خوشالي اصلي نښه ده.

له څو کالونو را په دې خوا ځينو هيوادونو دا منلې ده چې د خوشالي اصلي منبع په خلکو کې د خوشالي د حس را منځ ته کول دي په داسې ډول چې خلک ځان نيکمرغه وگڼي. حتی اوس اوس داسې هم شوي دي چې ځينو هيوادونو په خپلو دولتي تشکيلاتو کې د نيکمرغۍ يا خوشالي ادارې يا وزارتونه را منځ ته کړي دي لکه: امارات، سکاټلند، بوتان او ونزويلا. د دې ادارو کار او دنده دا ده چې چې د خلکو دنیکمرغۍ لارې چارې ولټوي او دا هغه وخت کېدای شي چې له دې ادارو سره نورې اړوندې ادارې او خلک د مرستې لاس وړاندې کړي.

يوه ټولنه يا هيواد هغه وخت نيکمرغه او خوشال گڼل کيږي چې د نيکمرغۍ له پاره يې هغه معيارونه پوره او مراعات کړي، چې په نړيواله کچه وضع شوي او منل شوي دي، هغه معيارونه دا دي:

- ۱- د يو هيواد سرانه عايد،
- ۲- د عمر اوږد والی (نه هر اوږد والی، بلکې سالم اوږد والی)،

د پاڼو شمېره: له 1 تر 2

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړيکه ټينگه کړئ maqalat@afghan-german.de

يادونه: دليکنې د ليکنيزي بني پازوالي د ليکوال په غاړه ده، هيله من يو خپله ليکنه له راليرلو مخکې په څير و لولئ

۳- ټولنيزه ساتنه(دا په دې مانا چې تاسو داسې کسان ولرئ چې په سختو ورځو کې تاسو په هغوی حساب وکړئ او هغوی په رښتیا مرسته در سره وکړای شي)،

۴- آزادي. دا يوازې د بيان آزادي نه ده، بلکې دا هغه آزادي ده چې هر څوک وکولای شي په خپل ژوند کې د خان له پاره تصميم ونيسي،

۵- عمومي باور(اعتماد) دا په دې مانا چې ستاسو په چاپيريال کې اداري فساد نه وي،

۶- سخاوت، هغه څه ته ويل کيږي چې د يوې ټولني يا يوه هيواد خلک څنگه او څومره له خيريه موسسو سره مرسته کوي.

د نيکمرغي دا ټول پاسني معيارونه د دولت د کارونو په صداقت او سموالي پورې هم اړه لري. ډير ځلې چې دا کار نا شونې شي، اصلي ريښې يې د خلکو په فرهنگ او طرز تفکر کې نغښتې وي.

دا چې د نړۍ درې هيوادونه: افغانستان، سوريه او برونډي د نړۍ تر ټولو خواشيني او بد مرغه هيوادونه گڼل شوي دي، اړينه نه ده چې کار پوهان پرې وغږيږي، د هغوی د ورځني ژوند، ژوندي تصويرونه هر څه خپله بيانوي.

زه يې داسې انگيرم چې په اوسني زمانه کې د ښه توب، خوشالي او نيکمرغه ژوند معيار، زدکړه او کار دی. د همدې معيار له مخې ويلای شو چې ښه شخص هغه دی چې زدکړه يې کړې وي، کار وکړي او توليد ولري، ټولني ته، خلکو ته، راتلونکو نسلونو ته يو څه ورکړي او د هغوی د نيکمرغي په فکر کې وي.

زه د آسيا له افغانستان نومي هيواد نه راغلی او د اروپا په ډنمارک نومي وطن کې ژوند کوم. د نړيوالو با اعتباره موسسو له خوا په راغلو لستونو کې زه د سر له خوا هم په دويم يا دريم کې راځم او د پای له لوري هم. په دې څو نږدې کلونو کې زما خپل وطن افغانستان په اداري فساد ککړو هيوادونو لست کې کله لومړی او کله دويم ځای نيولی وي، خو بر عکس زما د اوسيدو هيواد بيا په مخالف لوري کې يا لومړی ځای خپل کړی وي يا دويم. که د دواړو هيوادونو عيني ژوند ته مراجعه وشي، د هر هيواد د ځای ځايگي د غوره کيدو دلايل د هغو په ټولنيز ژوند کې موندل کيدای شي.

دلته په ډنمارک کې تر ټولو مهم شى قانون ته وفا داري او کار دی، هم په نظر کې او هم په عمل کې. که د ډنمارکي ژبې په يوه جمله کې پنځه لغات کارول شوي وي، خامخا به د کار(arbejde) توری په کې تر سترگو کيږي. دلته تر ټولو غوره خصلت کار کول دي. د دوی تيرو نسلونو کار کړی، دا نسل يې آرامه او نيکمرغه دی، اوسنی نسل کار کوي، راتلونکي نسلونه به يې هوسا او نيکمرغه وي؛ او زموږ په ټولنه کې ...

پای

د پاڼو شميره: له 2 تر 2

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړيکه ټينگه کړئ maqalat@afghan-german.de يادونه: دليکنې د ليکنيزې بني پازوالي د ليکوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله ليکنه له راليرلو مخکې په څير و لولئ